

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Програма
навчальної дисципліни
"ФІЛОСОФІЯ ТА СУЧАСНИЙ
ДІАЛОГ ЦИВІЛІЗАЦІЙ"
для студентів усіх спеціальностей
усіх форм навчання**

Укладач: к. філософ. н. Стрижко В.О.

**Відповідальний за випуск
Зав. каф., проф. Кузь О.М.**

ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016

1. Вступ

Сучасний світ, що інтенсивно глобалізується, помічений глибокими кардинальними змінами в духовній культурі суспільства в цілому, та в світоглядних орієнтирах кожної окремої людини.

В цих нових небачених раніше обставинах загострюються протиріччя між різними культурами та цивілізаціями. Єдиний шлях для виживання всього людства – це пошук шляху до діалогу та компромісу. Саме на філософію сьогодні покладається місія віднайти такий шлях.

Навчальна дисципліна "ФІЛОСОФІЯ ТА СУЧАСНИЙ ДІАЛОГ ЦІВІЛІЗАЦІЙ" є навчальною дисципліною за вибором та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього ступеню "магістр" студентів усіх спеціальностей, усіх форм навчання.

Мета навчальної дисципліни «Філософія та сучасний діалог цивілізацій» це -:формування системних знань про динаміку соціокультурного розвитку, особливості соціалізації та ідентифікації людини в суспільстві, глобальні проблеми сучасності та перспективи їх вирішення, осмислення розмаїття культур і цивілізацій в історії людства та сьогоденні, їх особливості та значення в суспільних перетвореннях, розуміння головних духовних засад різних культур і цивілізацій, що спрямовують їх рух. Ці засади дуже різні для Заходу та Сходу, але мають і спільне, те, що притаманне всім людям, і все це якраз виявляє і розрізняє філософія. Тому порівняльний аналіз головних ідеалів, норм, принципів та цілей розвитку з одного боку західної культури та цивілізації, а з другого – східної, а надто таких її проявів як китайська, японська, індійська та арабо-мусульманська – це шлях до розуміння головних трендів майбутнього всього суспільства, та ще й шлях від протистояння до конструктивного діалогу між ними.

Завдання навчальної дисципліни:оволодіння засадами, основними поняттями та термінами філософського знання різних культур. Набуття вмінь і навичок аналізу сучасної соціокультурної ситуації, визначення взаємозв'язку економічних, соціальних, політичних, екологічних, демографічних, релігійних та інших чинників розвитку суспільства. Розуміння сучасних кризових явищ в духовній культурі людства та можливих шляхів їх подолання;

Оволодіння цією навчальною дисципліною буде також сприяти розумінню того,що філософія завжди залишається тим знанням, яке

утворює стрижень і масової, і особистісної свідомості, незалежно від того до якої культури чи цивілізації належать люди;

Предмет навчальної дисципліни: специфіка найбільш впливових філософських систем окремих культур та цивілізацій (європейської західної, китайської, індійської, японської, арабо-мусульманської) виявлення спільної гуманістичної основи в них як того концептуального ядра, що може сприяти продуктивному діалогу між ними;.

Переосмислення традиційного протиставлення Заходу і Сходу, а, відповідно, і протиставлення західної і східної філософії; усвідомлення нових ідей та принципів гармонізації, узгодження, та досягнення консенсусу і взаєморозуміння.

Дисципліна «Філософія та сучасний діалог цивілізацій» спрямована на збагачення й розширення гуманітарної підготовки студентів, формування творчої активності майбутніх фахівців. Цим обумовлені її мета та завдання.

Об'єктом навчальної дисципліни є західна та східна культура та головні процеси, що визначають їх світоглядне підґрунтя та основні філософські засади.

Пререквізити: вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, попередньо прослухавши такі навчальні дисципліни, як «Філософія», «Політологія», «Культурологія».

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

понятійний та категорійний апарат що до сутності філософії, філософських засад різних культур та цивілізацій;
основні відмінності в генезі східної та західної культури;
критерії відмінностей між філософією та філософствуванням;
характерні риси філософських засад Європи; Китаю; Індії, Японії, Арабо-мусульманського світу;
головні напрями трансформації сучасного філософського знання.

Вміти:

проводити аналіз найбільш суттєвих змін, що відбуваються у сучасній духовній культурі людства;

оцінювати рівень ризику для усього суспільства від протистояння та конфліктів між різними культурами та цивілізаціями;

проводити ідентифікацію тих форм діалогу між людьми, що ведуть до толерантності та взаєморозуміння;

обґрунтовано визначати у філософських засадах окремих культур та цивілізацій те спільне, що зможе консолідувати людей та уникнути протистояння і конфлікту між ними.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 1.1

Таблиця 1.1

Професійна компетентність, яка отримується студентами після вивчення навчальної дисципліни

Назва компетентності	Складові компетентності
Використовувати надбання філософської думки для аналізу соціальної реальності у єдності економічного, політичного та культурного вимірів; розглядати економічні процеси і явища у широкому соціальному контексті	Застосовувати філософську термінологію та методологію до аналізу економічних явищ
	Визначати головні етапи і здобутки філософсько-економічної думки
	Визначати власні світоглядні установки щодо сутності, смислу та принципів економічної діяльності
	Співвідносити власні погляди з головними принципами сучасних систем економічної моралі
	Аналізувати філософські уявлення і підходи щодо типологізації економіки; визначати стадії розвитку світової та української економіки
	Аналізувати культурні, політичні, технологічні фактори розвитку економіки

Структура складових загальноосвітніх компетентностей з навчальної дисципліни «Філософія та сучасний діалог цивілізацій» За Національною рамкою кваліфікацій України

Таблиця 1.2

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Пререквізити	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Предмет та головні функції філософії в суспільстві.					
Визначати особливості філософського знання в порівнянні з іншими видами.	Сутність поняття: «філософія» та «культура.»	Знання головних етапів генези філософії та її роль в духовній культурі людства	Ідентифікувати спільне та відмінне у філософських засадах різних культур.	Ефективно формувати комунікаційну стратегію між людьми різних культур.	Відповідальність за адекватне та об'єктивне розуміння відмінностей між релігією, міфом та філософією
Тема 2. Філософія в стратегічних рішеннях, постановах та інших документах ООН					
Здійснювати оцінку різних типів ментальностей	Основні етапи розвитку духовної культури Європи.	Знання основних постанов та рішень ООН (ЮНЕСКО) стосовно філософії	Вміння оцінювати значущість рішень ООН (ЮНЕСКО) стосовно філософії.	Презентувати найбільш актуальні документи ООН (ЮНЕСКО) стосовно філософії.	Відповідальність за точність і коректність що до презентації рішень ООН ()
Тема 3. Європейська філософія: історія та сучасність					
Здійснювати активний пошук новітньої інформації про головні зміни в сучасній європейській	Головні філософські парадигми в Європі в XX-XXI ст.	Знання основних змін у філософській культурі Європи в сучасності.	Впроваджувати демаркаційні розмежування між гуманістичними та ірраціонально-агресивними філософськими концепціями в	Ефективно формувати комунікаційну стратегію між людьми різних культур.	Самостійно та відповідально оцінювати ризики щодо конфлікту культур та цивілізацій.

філософії			Європі.		
-----------	--	--	---------	--	--

Продовження таблиці 1.2

1	2	3	4	5	6
Тема 4. Основні особливості духовної культури Сходу					
Визначати сутність поняття «Схід» та його різне тлумачення.	Основні типи культур та цивілізацій.	Знання основних відмінностей в історичних етапах розвитку різних країн Сходу.	Впроваджувати наукові принципи аналізу щодо основних особливостей духовної культури Сходу.	Презентувати найбільш впливові імена та концепції філософського досвіду країн Сходу.	Автономно та відповідально оцінювати вплив філософії Сходу на духовну культуру людства.
Тема 5. Світоглядний фундамент становлення Китаю як фактора світового розвитку					
Здійснювати активний пошук новітньої інформації щодо філософії Китаю.	Головні особливості філософського знання.	Поняття конфуціанство, Китайській буддизм.	Вміння оцінювати вплив марксистської філософії на сучасний Китай.	Презентувати головні особливості розвитку філософії Китаю на зламі XX-XXI ст.	Відповідальність за об'єктивну та точну інформацію за сучасну духовну культуру Китаю.
Тема 6. Культурні традиції Японії та сучасні духовні проблеми					
Визначати схильність Японії до залежності від західноєвропейської культури.	Головні особливості східного типу ментальностей.	Знання основних відмінностей від Китайського конфуціанства та буддизму.	Вміння враховувати спільне та відмінне в духовній культурі Японії та Європи.	Презентувати найбільш актуальні філософські концепції Японії на зламі XX-XXI ст.	Самостійно визначати збережені традиції духовної культури Японії.
Тема 7. Індія в сучасній духовній культурі					
Здійснювати	Визначення	Знання основних	Вміння оцінювати	Ефективно	Самостійно та

коректний аналіз понять «політеїзм», плюралізм» та індуїзм»	принципових відмінностей між менталітетом Східної та Західної культур.	особливостей розвитку Індійського суспільства.	значущість роботи Індійського Філософського Конгресу.	формувати комунікаційну стратегію між людьми різних культур.	відповідально оцінювати ризики щодо конфлікту культур та цивілізацій.
---	--	--	---	--	---

Закінчення таблиці 1.2

1	2	3	4	5	6
Тема 8. Арабо-мусульманський світ та його філософські орієнтири					
Здійснювати активний пошук новітньої інформації про головні зміни в сучасному Арабо-мусульманському світі.	Основні відмінності між Західним та Східним типом ментальностей.	Спільне та відмінне між арабами - мусульманами та арабами іншої ментальності.	Розрізняти прогресивні та реакційні філософські концепції в арабо-мусульманських країнах.	Презентувати основні ідеї та принципи мусульманського раціоналізму	Відповідальність за коректну презентацію принципів мусульманського раціоналізму.
Тема 9. Духовний досвід тюркомовних народів: минуле та сьогодення.					
Здійснювати оцінку головних особливостей історичного шляху тюркомовних народів.	Основні відмінності між Західним та Східним типом ментальностей.	Знання особливостей духовного розвитку тюрків.	Впроваджувати демаркаційний розділ між без писемним та писемним періодом в духовній культурі тюрків.	Ознайомлення з сучасними філософськими дослідженнями в Туреччині та Казахстані.	Самостійно та відповідально оцінювати ризики щодо конфлікту культур та цивілізацій.
Тема 10. Трансформація філософського знання на зламі XX – XXI століть та пошук духовних орієнтирів людства.					
Здійснювати аналіз основних змін у духовній	Спільне в західноєвропейському та східному типах ментальностей.	Знання основних змін у філософській культурі Європи та Сходу в сучасності.	Вміння оцінювати ризики щодо конфлікту культур та цивілізацій у	Презентувати найбільш актуальні філософські концепції щодо	Відповідально та об'єктивно оцінювати можливості діалогу

культури сучасності.			сучасному світі.	діалогу цивілізацій.	між культурами та цивілізаціями.
-------------------------	--	--	------------------	----------------------	-------------------------------------

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Філософія як основа світоглядних орієнтирів у минулій та сьогоденній культурі

Тема 1. Предмет та головні функції філософії в суспільстві.

Об'єктна стабільність філософії як основа для діалогу цивілізацій

Історичний шлях філософії в різних культурах. Принципова різниця між філософствуванням та філософією.

Філософія та світогляд людини. Світоглядні універсалії як підґрунтя культури. Основні функції філософії в суспільстві. Традиційні та новітні функції.

Зміна основних функцій філософії в світі, що глобалізується. Алармізм. Конструктивна та прогностична функція сучасної філософії.

Філософія як теоретична система. Об'єктна стабільність філософії – шлях до комунікації культур та цивілізацій.

Радикальні трансформації сучасного суспільства та невідкладність діалогу між культурами та їх філософськими засадами.

Тема 2. Філософія в стратегічних рішеннях, постановах та інших документах ООН

Рішення Першої сесії Генеральної Конференції ЮНЕСКО від 24 червня 1946 року.

"Паризька декларація з питань філософії", лютий 1995 року.

"Міжсекторальна стратегія ЮНЕСКО в області філософії", жовтень 2005 року.

Всесвітні філософські конгреси та їх роль у сучасному процесі діалогу культур та цивілізацій.

Принципова тотожність проблемного поля філософії в різних культурах. Універсальність законів мислення та основоположних моральних принципів як основа продуктивної комунікації між людьми.

Всесвітній День філософії (ВДФ) як дієвий крок різних етносів до осмисленого розуміння буття та до нових форм комунікації.

Тема 3. Європейська філософія: історія та сучасність

Головні пріоритети європейської філософії, її вплив на культуру, науку і практику.

Монотеїзм духовної культури Європи.

Критичний раціоналізм, прагматизм, діалектика як визначальні принципи європейської ментальності.

Органічна єдність науки та філософії в ґенезі європейської культури.

Основні філософські концепції та напрями філософських досліджень: аналітична філософія, структуралізм, герменевтика, марксизм, екзистенціалізм і постмодернізм.

Пошук нових філософських орієнтирів в умовах становлення "інформаційного суспільства" та мультикультурного середовища (на прикладі аналізу роботи сучасних російських, німецьких та японських університетів).

Змістовий модуль 2.

Філософія Сходу та її вплив на діалог цивілізацій

Тема 4. Основні особливості духовної культури Сходу

Головні характеристики менталітету. Інтуїтивізм, теоцентризм, містицизм, апокаліптичне бачення майбуття. Специфіка східного раціоналізму.

Різноманіття культур Сходу та їх головні спільні риси.

Взаємозв'язок, взаємовплив, взаємопроникнення та конфронтація культур Сходу та Заходу в історичній ґенезі.

Необхідність пошуку компромісу та нових форм міжкультурної та міжцивілізаційної комунікації в умовах загрозливих викликів сучасного світу.

Тема 5. Світоглядний фундамент становлення Китаю як фактора світового розвитку

Китай в сучасній духовній культурі. Категорія "філософія" та ґенезис філософії у Китаї.

Головні риси і основні поняття китайської філософії та культури.

Китайська філософія: категорії, установки, ідеї. Лао-цзи, Конфуцій.

Консерватизм та традиціоналізм як головні риси духовної культури Китаю в період до середини XX століття.

Конфуціанство, традиційна культура і "оновлена марксистська філософія" та їх роль у практиці модернізації Китаю.

Поєднання філософії марксизму з традиційною китайською культурою: курс на взаємодоповнення. Головні принципи сучасної китайської філософії.

Завдання побудови гармонійного соціалістичного суспільства і виховання творчої особистості, роль філософії в цьому процесі. Пріоритетність моралі та ідея самовдосконалення особистості як домінанти всіх процесів у духовній культурі Китаю.

Тема 6. Культурні традиції Японії та сучасні духовні проблеми

Виникнення та ґене́за філософського знання в Японії.

Буддизм та конфуціанство в духовній культурі Японії.

Радикальні зміни у філософських установах Японії після другої світової війни.

Експансія західної парадигми мислення. Вплив західної культури і традицій на участь Японії в глобалізаційних процесах XX – XXI століть.

Консерватизм, традиціоналізм та модернізаційні процеси в духовній культурі.

Культ "розгніваних духів" і його вплив на соціальне і політичне життя сьогодення.

Концепція "глокальної публічної філософії" вчених Токійського університету та сучасні дискусії.

Інші ментальні установки та репрезентації в дискусіях про принципи комунікації з іншими культурами.

Концепція "колективної суб'єктивності" Хіромацу Ватару.

Тема 7. Індія в сучасній духовній культурі

Духовні традиції індійців і головні прояви модернізаційних процесів. Політеїзм. Кастова система Індії в минулій та сучасній культурі.

Індуїзм, ґандизм, вчення Ауробіндо.

Розширене трактування принципу толерантності.

Концепція Бога в індійській філософії минулого і в сучасності.

Неукоріненість критичного підходу до аналізу наявних філософських концепцій та її вплив на духовну культуру.

Диспропорції, колізії та протиріччя масової та індивідуальної свідомості. Явище "живих богів" у минулому та сьогоденні.

Важливість та можливості діалогу та їх обмеженість.

Посилення процесу міфологізації масової та індивідуальної свідомості. Проблема секуляризму та перспективи індуїзму в сучасній Індії.

Пошук перспектив духовного оновлення Індії через діяльність Індійського Філософського конгресу та інших організацій.

Модернізаційні процеси в індійському суспільстві: переваги, протиріччя та колізії традиційної та модерністської свідомості.

Тема 8. Арабо-мусульманський світ та його філософські орієнтири

Основні етапи розвитку арабо-мусульманської філософії.

Головні духовні пріоритети арабського світу.

Монотеїзм як визначальний принцип духовної культури.

Концепція гріха в ісламській теології і філософії. Проблема безсмертя в філософії класичного ісламу.

Іслам: головні етапи історичних трансформацій.

Сучасний світський та фундаменталістський іслам у житті арабських країн.

Закони шаріату і світське законодавство: пошук гармонійного поєднання.

Месіанські установки і динаміка реальних процесів у духовній культурі арабського світу в умовах глобалізації.

Раціоналізм арабів, його специфіка. Аль-Фарабі та філософія аль-Садри в сьогоденні арабоязичних культур.

Тема 9. Духовний досвід тюркомовних народів: минуле та сьогодення.

Актуалізація духовного досвіду тюрків в умовах радикальних соціально-політичних та культурних змін на зламі XX-XXI ст.

Головні етапи та особливості історичної долі тюркомовних народів.

Номади, номадизм, номадологія.

Проблема взаємодії та конфронтації між різними етносами тюркомовних народів в їх історичній ґенезі.

Сучасний тюркомовний світ та його репрезентація через духовну культуру різних країн(Туреччина,Узбекистан,Казахстан та ін..)

Проблема демаркації та діалогу між тюрками,європейцями,китайцями,арабами та іранцями.

Проект майбутньої тюркської цивілізації в розробці окремих наукових та політичних центрів(Туреччина, Казахстан).

Тема 10. Трансформація філософського знання на зламі XX – XXI століть та пошук духовних орієнтирів людства.

Пошук нової форми філософії в духовній культурі людства, що радикально змінюється.

Проблема становлення нового раціоналізму на гуманістичній основі. Філософія, мораль і наука як фундамент конструктивного світогляду.

Філософія про основні стратегії майбутнього людства.

Від європоцентризму до нових форм комунікації між культурами.

Проект інтеркультурної та транскультурної філософії і його перспективи.(Міжкультурна філософія).

Філософія проти деантропологізації людини. Ідеали творчої розбудовчої суті людини.

Філософія в пошуках концептуального ядра, здатного гармонізувати взаємодію культур та цивілізацій.

Філософська аксіологія та компаративістика як теоретичні засади для вирішення проблеми гармонізації духовного світу людей різних культур та цивілізацій.

3. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття— форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 5.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в

процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Таблиця 3.1

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання
1	2
Тема 1. Предмет та головні функції філософії в суспільстві.	Тема семінарського заняття " Предмет та головні функції філософії в суспільстві." 1. Філософія та філософствування в духовній культурі людства. 2. Філософія як теоретична система та її структура. 3. Основні функції філософії в суспільстві та їх генеза
Тема 2. Філософія в стратегічних рішеннях, постановах та інших документах ООН	<i>Тема семінарського заняття " Філософія в стратегічних рішеннях, постановах та інших документах ООН."</i> 1. Принципова тотожність проблемного поля філософії в різних культурах, універсальність законів мислення та основоположних моральних принципів як основа продуктивної комунікації між людьми. 2. Філософія в документах ООН (ЮНЕСКО). 3. Всесвітній День філософії (ВДФ) як інструмент порозуміння між культурами
Тема 3. Європейська філософія: історія та сучасність	<i>Тема семінарського заняття "Європейська філософія: історія та сучасність ":</i> 1. Сучасні підходи до визначення природи невизначеності. 2. Види невизначеності. Аналіз чинників невизначеності. 3. Взаємозв'язок невизначеності та ризику. 4. Математичні методи формалізації невизначеної інформації. 5. Ризик як методологія подолання невизначеності
Тема 4. Основні особливості духовної культури Сходу	<i>Тема семінарського заняття "Основні особливості духовної культури Сходу ":</i> 1. Сучасна орієнталістика пронайважливіші риси східного типу ментальності. 2. Особливості вихідних філософських положень Сходу як наслідок відмінних цивілізаційних шляхів розвитку 3. Історичні виклики сучасності та необхідність компромісу культур та інтересів різних цивілізацій.
Тема 5. Світоглядний фундамент становлення Китаю як фактора	<i>Тема семінарського заняття "Світоглядний фундамент становлення Китаю як фактора світового розвитку ":</i> 1. Китайська філософія в минулій та сучасній духовній культурі. 2. Традиційні напрями філософської думки Китаю. 3. Найбільш впливові філософські школи Китаю XX – XXI ст.

світового розвитку	
--------------------	--

Продовження таблиці 3.1

1	2
Тема 6. Культурні традиції Японії та сучасні духовні проблеми	<i>Тема семінарського заняття "Культурні традиції Японії та сучасні духовні проблеми ":</i> 1. Основні духовні засади Японії в їх історичній ґенезі. 2. Модернізаційні процеси в духовній культурі Японії в другій половині XX та на початку XXI ст. 3. "Глокальна публічна філософія" вчених Токійського університету
Тема 7. Індія в сучасній духовній культурі	<i>Тема семінарського заняття "Індія в сучасній духовній культурі ":</i> 1. Духовні засади індійського суспільства (політеїзм). 2. Традиційні орієнтири (індуїзм, ґандизм) та "інклузивізм" індійської духовної культури. 3. Міфологізація свідомості в сучасній Індії
Тема 8. Арабо-мусульманський світ та його філософські орієнтири	<i>Тема семінарського заняття "Арабо-мусульманський світ та його філософські орієнтири ":</i> 1. Традиційна духовна культура арабського світу. 2. Іслам та його ґенеза. 3. Закони шаріату та світське законодавство. 4. Сучасні дискусії та містичні установки в філософських дослідженнях арабо-мусульманського світу
Тема 9. Духовний досвід тюркомовних народів: минуле та сьогодення.	<i>Тема семінарського заняття "Духовний досвід тюркомовних народів: минуле та сьогодення.":</i> 1. Розмаїття традиційності духовної культури кочових цивілізацій. 2. Сучасність тюркських народів та головні особливості їх духовного розвитку. 3. Філософська думка у Туреччині та у Казахстані сьогодні.

Тема 10. Трансформація філософського знання на зламі XX – XXI століть та пошук духовних орієнтирів людства.	Тема семінарського заняття "Трансформація філософського знання на зламі XX – XXI століть та пошук духовних орієнтирів людства.": 1. Об'єктивні причини трансформації філософського знання в духовній культурі XXI ст. 2. Філософська аксіологія та компаративістика як теоретичні засади міжцивілізаційного діалогу. 3. Інтер- та транскультурні перспективи нової форми філософії (міжкультурна філософія)
---	---

4. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно підметодичним керівництвом викладача.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань та формування практичних навичок з навчальної дисципліни, наведені в табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю.

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Форми контролю СРС
1	2	3
Змістовий модуль 1. Філософія як основа світоглядних орієнтирів у минулій та сьогоденній культурі		
Тема 1. Предмет та головні функції філософії в суспільстві.	Вивчення лекційного матеріалу. Огляд наукових публікацій зазначеної теми.	Презентація результатів.
Тема 2. Філософія в стратегічних рішеннях, постановах та інших документах ООН	Вивчення лекційного матеріалу. Огляд основних рішень та постанов ООН (ЮНЕСКО) стосовно філософії.	Презентація результатів.
Тема 3. Європейська філософія: історія та сучасність	Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до контрольної роботи за темою «Основні зміни в сучасній європейській філософії»	Перевірка есе.

Змістовий модуль 2. Філософія Сходу та її вплив на діалог цивілізацій		
<i>Тема 4.</i> Основні особливості духовної культури Сходу	Пошук, підбір та огляд наукових джерел за завданою тематикою; виконання індивідуального завдання «Основні особливості духовної культури Сходу»	Захист індивідуального завдання.
<i>Тема 5.</i> Світоглядний фундамент становлення Китаю як фактора світового розвитку	Вивчення лекційного матеріалу. Пошук, підбір та огляд наукових джерел за завданою тематикою.	Презентація результатів.
<i>Тема 6.</i> Культурні традиції Японії та сучасні духовні проблеми	Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття.	Письмова контрольна робота.

Продовження таблиці 4.1

<i>Тема 7.</i> Індія в сучасній духовній культурі	Пошук, підбір та огляд наукових джерел за завданою тематикою.	Презентація результатів
<i>Тема 8.</i> Арабо-мусульманський світ та його філософські орієнтири	Вивчення лекційного матеріалу. Виконання індивідуального завдання: «Головні риси сучасного ісламу».	Захист індивідуального завдання.
<i>Тема 9.</i> Духовний досвід тюркомовних народів: минуле та сьогодення.	Пошук, підбір та огляд наукових джерел за завданою тематикою	Презентація результатів.
<i>Тема 10.</i> Трансформація філософського знання на зламі XX – XXI століть та пошук духовних орієнтирів людства.	Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Підготовка есе на тему: «Сучасна компаративістика».	Перевірка есе.

4.1. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) студента є вибіркоким видом поза аудиторної самостійної роботи студента та має навчально-дослідницький характер, виконується у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується разом зі складанням підсумкового модульного контролю (ПМК) з даної навчальної

дисципліни. Виконання ІНДЗ є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, яка неодмінно повинна характеризуватися також і високою духовною культурою та мораллю.

Підготовка ІНДЗ передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх у процесі розв'язання конкретних ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження пов'язаних із темою ІНДЗ.

Тема ІНДЗ: «Основні риси менталітету країн Сходу та їх філософії»

5. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування активних та інтерактивних методів навчання – міні-лекцій, проблемних лекцій, експрес-опитування, семінарів-дискусій, презентацій тощо.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни наведено у табл. 5.1

Таблиця 5.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни (лекційні заняття)

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
<i>Тема 1.</i> Предмет та головні функції філософії в суспільстві. Об'єктна стабільність філософії як основа для діалогу цивілізацій	Проблемна лекція з питання "Предмет філософії та його модифікації в різних культурах"
<i>Тема 2.</i> Філософія в стратегічних рішеннях, постановах та інших документах ООН	Міні-лекція, семінар-дискусія з питання "Всесвітні філософські конгреси в минулій та сьогоденній духовній культурі"
<i>Тема 3.</i> Європейська філософія: історія та сучасність	Міні-лекція, семінар-дискусія з питання "Плюралізм сучасної європейської філософії: плюси та мінуси для процесу становлення молодих поколінь"
<i>Тема 4.</i> Основні особливості духовної культури Сходу	Проблемна лекція з питання "Сучасний Схід та його духовні установки в умовах глобалізації".
<i>Тема 5.</i> Світоглядний фундамент становлення Китаю як фактора	Проблемна лекція з питання "Шляхи розвитку духовної культури Китаю на зламі XX – XXI ст."

світового розвитку	
<i>Тема 6.</i> Культурні традиції Японії та сучасні духовні проблеми	Проблемна лекція з питання "Радикальні зміни в духовній культурі Японії після другої світової війни"
<i>Тема 7.</i> Індія в сучасній духовній культурі	Міні-лекція, з питання "Індуїзм, ґандизм та вчення Ауробіндо в минулому та сьогоденні Індії"
<i>Тема 8.</i> Арабо-мусульманський світ та його філософські орієнтири	Проблемна лекція з питання "Нерозривна єдність соціально-політичних поглядів та філософських настанов в культурі арабо-мусульманського світу"
<i>Тема 9.</i> Духовний досвід тюркомовних народів: минуле та сьогодення.	Проблемна лекція з питання «Філософська думка у сучасному Казахстані.»
<i>Тема 10.</i> Трансформація філософського знання на зламі XX – XXI століть та пошук духовних орієнтирів людства	Проблемна лекція з питання "Нові контури та головні ознаки трансформації філософського знання в умовах глобалізації"

Таблиця 5.2

**Використання методик активізації процесу навчання
(семінарські заняття)**

Тема навчальної дисципліни.	Практичне застосування методик.	Методи активізації процесу навчання.
<i>Тема 1.</i> Предмет та головні функції філософії в суспільстві. Об'єктна стабільність філософії як основа для діалогу цивілізацій	Семінарське заняття за зазначеною темою. Завдання: зробити опис основних відмінностей між філософією та філософствуванням.	Семінар – дискусія.
<i>Тема 2.</i> Філософія в стратегічних рішеннях, постановах та інших документах ООН	Семінарське заняття за зазначеною темою. Завдання: «Основні рішення ООН (ЮНЕСКО) відносно Всесвітнього Дня Філософії»	Презентація результатів.
<i>Тема 3.</i> Європейська філософія: історія та сучасність	Завдання: «Основні зміни в сучасній європейській філософії»	Презентація результатів.
<i>Тема 4.</i> Основні особливості духовної культури Сходу	Семінарське заняття за зазначеною темою. Завдання: «Головні риси менталітету країн Сходу».	Семінар – дискусія.
<i>Тема 5.</i> Світоглядний фундамент становлення Китаю як фактора світового розвитку	Пошук, підбір та огляд наукових джерел за завданою тематикою.	Презентація результатів.

Тема 6. Культурні традиції Японії та сучасні духовні проблеми	Завдання: «Духовні засади Японії в їх історичній ґенезі».	Семінар – дискусія.
Тема 7. Індія в сучасній духовній культурі	Завдання: «Традиційні орієнтири та модерністські зміни в духовній культурі Індії»	Семінар – дискусія.
Тема 8. Арабо-мусульманський світ та його філософські орієнтири	Завдання: «Закони шаріату та світське законодавство у сучасному мусульманському світі»	Презентація результатів.
Тема 9. Духовний досвід тюркомовних народів: минуле та сьогодення.	Семінарське заняття за зазначеною темою. Завдання: «Особливості філософського досвіду Казахстану»	Презентація результатів.
Тема 10. Трансформація філософського знання на зламі XX – XXI століть та пошук духовних орієнтирів людства	Завдання «Становлення та розвиток Інтер – та крос – культурних характеристик в сучасній філософії».	Метод сценаріїв.

6. Рекомендована література

6.1. Основна

1. Ганчев П. Глобализация цивилизации и необходимость новой формы философии // Вопросы философии, 2007, №8, с. 163-164.
2. Современная западная философия : словарь. – М.: ТОН-Остожье, 2000. – 544 с.
3. Универсалии восточных культур : коллективная монография / отв. ред. М. С. Степанянц. – М.: Восточная литература, 2001. – 431 с.
4. Чумаков А. Н. Философия в современном мире: диалог мировоззрений. // Вопросы философии. - 2013, №1.